

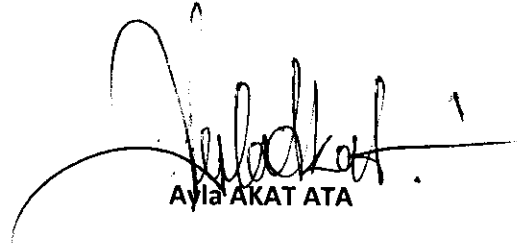
10/324

T.B.M.M.
BARIŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 208
Tarih: 23.11.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Devletin yasalardan ve uluslararası sözleşmelerden doğan yükümlülükleri doğrultusunda taahhüt altına alınan kadın istihdamında yaşanan gerilemenin nedenleri ve kadınların istihdama katılımının önündeki engellerin tespiti amacıyla Anayasa'nın 98, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci Maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Ayta AKAT ATA

Batman Milletvekili

GEREKÇE

Ülkelerin gelişmişlik düzeyini belirleyen kişi başına düşen milli gelir, sanayileşme, okur yazarlık oranı gibi etkenlerin yanında kadınların istihdama katılım oranıdır. Ancak gelişmiş ülkelerde kadınların işgücüne katılım ve istihdam oranları artarken, gelişmekte olan ülkelerde ve Türkiye’de kadının işgücüne katılımında benzer bir artış yaşanmamıştır.

Nitekim Dünya Ekonomik Forumu’nun hazırladığı ‘Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi’ne göre 2010 itibariyle kadının ekonomiye katılımı ve fırsat eşitliğinde Türkiye 134 ülke arasında 131. sırada yer almaktadır.

Türkiye tarafından 1985 yılında onaylanan Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Şartı, ILO, OECD, AGİK gibi kuruluşların sözleşme, karar ve tavsiyelerinin Kahire Dünya Nüfus ve Kalkınma Konferansı Eylem Planının, 4. Dünya Kadın Konferansı Eylem Planı ve Pekin Deklarasyonu ile kadına yönelik her türlü ayrımcılıkla mücadele taahhüt altına alınmıştır. Anayasanın 90’ıncı Maddesi ile de taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri ulusal düzenlemeler karşında etkili hale getirmiştir. Yine Anayasa’nın 10’uncu, 49’uncu Maddeleriyle devlet, kadın ve erkek eşitliğinin yaşama geçmesini sağlamayı ve kadının gelir kazanacağı bir işte çalışmasını güvence altına almıştır.

Böylece gerek kendi yasalarında gerekse Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliğinin kadın erkek eşitliğini hedefleyen sözleşme ve düzenlemelerine taraf olarak kadının gelir kazanacağı bir işte çalışmasını, kadının insan haklarından biri olarak kabul etmiştir.

Üyelik müzakerelerinin sürdüğü Avrupa Birliği üyesi ülkelerle kıyaslandığı zaman Türkiye’de kadınların istihdam oranlarının düşük olduğu görülmektedir. Ne yazık ki Türkiye, toplumsal cinsiyet eşitliğini bütün politika ve programlarına yansıtmayı taahhüt etmiş olmasına karşın bunu yerine getirme konusunda yeterince ilerleme gösteremediği, yıllara göre kadınların işgücüne katılım oranları göstermektedir. Kadınların işgücüne katılma oranı, %51,6’lık dünya ortalamasıyla kıyaslandığında oldukça düşüktür ve 2010 Eylül dönemi itibariyle %27,9’dur.

Lizbon Stratejisi ile belirlenen AB hedefleri doğrultusunda, 2010 yılı itibariyle Türkiye’de kadın istihdam oranının yüzde 60 olması gerekirken, 2008 itibariyle toplam istihdam içinde kadınların istihdam oranı AB ve bütün OECD ülkelerindeki yüzde 50’nin üzerindeki oranının çok gerisinde yer almaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu’nun (TÜİK) Hanehalkı İşgücü Anketi sonuçlarına göre, 2009 yılı rakamlarıyla çalışan kadın oranı sadece %26 iken, AB’de çalışan kadın oranı yüzde 63.9’dur. Türkiye kadın istihdamında bu rakamlarla daha çok Ortadoğu ve Afrika ülkelerine yakın durmaktadır.

Son yıllarda kadınların işsizlik oranı erkeklerinkinden daha hızla yükselmektedir. Aslında bu durum sadece Türkiye’ye özgü değil. Kadınların işsizlik oranı genel olarak erkeklerden yüksektir. ILO verilerine göre dünya genelinde erkeklerin işsizlik oranı yüzde 5.6 iken kadınların işsizlik oranı % 6,1’dir. Ortadoğu, Kuzey Afrika gibi bölgelerde bu oran %14’e kadar yükselmektedir. Türkiye’de de

özellikle kentlerde kadın işsizlik oranı oldukça yüksektir. 2009'da ülke genelinde resmi işsizlik oranı %11,3 iken kadınların işsizlik oranı %14,3'tür.

Yine Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) için Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi'nden Prof. Dr. Gülay Toksöz'ün hazırladığı "Türkiye'de Kadın İstihdamı Durum Raporu" na göre, şu an her dört kadından yalnızca biri çalışıyor ve çalışanların dörtte birini kadınlar oluşturmaktadır.

Bütün bu çalışmalarda göstermektedir ki, kadına karşı ayrımcılığın en yaygın olduğu alanlardan birini de kadın emeği ve istihdamı alanı oluşturmaktadır. Toplumsal yaşamda süregelen cinsiyete ve çalışma yaşamına dayalı ayrımcılığın en önemli göstergesi ise, erkeklerin kazancının çalışma yaşamında birincil, kadınların kazancının ise ikincil olarak görülmesidir. Kadınların iş gücüne katılımındaki düşüklük, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması ve sosyo-ekonomik kalkınmanın önündeki engellerden biridir.

1. Pervin BULDAN
BDP Iğdır Milletvekili

2. Hasip KAPLAN
BDP Şırnak Milletvekili

3. Sırrı SAKIK
BDP Muş Milletvekili

4. Murat BOZLAK
BDP Adana Milletvekili

5. Halil AKSOY
BDP Ağrı Milletvekili

7. İdris BALUKEN
BDP Bingöl Milletvekili

8. Hüsamettin ZENDERLİOĞLU
BDP Bitlis Milletvekili

9. Emine AYNA
BDP Diyarbakır Milletvekili

10. Nursel AYDOĞAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

11. Altan TAN
BDP Diyarbakır Milletvekili

12. Adil KURT
BDP Hakkari milletvekili

13. Esat CANAN
BDP Hakkari milletvekili

14. Sırrı Süreyya ONDER
BDP İstanbul Milletvekili

15. Sebahat TUNCEL
BDP İstanbul Milletvekili

16. Mülkiye BİRTANE
BDP Kars milletvekili

17. Eroldora
BDP Mardin milletvekili

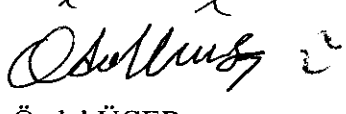
18. Ertuğrul KÜRKÇÜ
BDP Mersin Milletvekili

19. Demir ÇELİK
BDP Muş Milletvekili

20. İbrahim BİNİCİ
BDP Şanlıurfa Milletvekili

10/324

21. Nazmi GÜR
BDP Van Milletvekili

22. Özdal ÜÇER
BDP Van Milletvekili